

Motion till riksdagen 2021/22:1621

av **Per Åsling (C)**

Rennäringens framtid

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av ersättningen för rivna renar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en toleransnivå på 10 procent och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skadeförebyggande åtgärder, t.ex. stängsel och övergångar vid vägar och järnvägar, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydds jakt och 28 § ska gälla i nationalparker som ligger i samebyarnas åretruntmarker och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över inrättande av ett ”renkonto” innehållande samma skattemässiga upplägg som ”skogskonto” och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Rennäringen är en av de samiska näringar som påverkas hårt av samhälls- och klimatförändringar. För att säkra rennäringens framtid behövs insatser på flera håll. Vid infrastrukturbyggnad av till exempel järnvägar och vägar måste berörda samebyar ges tillfälle att se över att flyttvägar och grön infrastruktur för rennäringen inte hindras, att renbete kan nyttjas invid vägar och järnvägar och att man bygger stängsel där så erfordras.

Riksdagen antog 2013 en ny rovdjurspolitik. I den beslutades om en toleransnivå på max 10 procent av rennäringens förluster orsakade av rovdjur. Samebyarna har fortfarande stora förluster på grund av rovdjur. För att målet ska nås behövs en översyn av arbete med toleransnivåer. Den beslutade toleransnivån bör lagstadgas.

Ersättningsnivåerna för rovdjursrivna renar har stått stilla sedan 1997. Ersättningar för björn- och örndödade renar baseras på samebyarnas åretruntmarker. Björnprojektet

har visat på att björnar dödar många renar i kalvningsland, och ersättningen stämmer inte överens med den senaste forskningen. Lo- och järvdödade renar baseras på rovdjursföryngringar, vilket när ersättningen beräknades 1997 baserades på den tidens forskning av predation av dessa rovdjur samt det merarbete som renskötarna har vid rovdjursangrepp i renhjordarna.

I och med borttagandet av renskötselnäringen i nationalparker får heller ingen skydds-jakt eller 28 § genomföras i en nationalpark. Att staten inte kan ge garantier för renskötselrätten vid planering av ytterligare nationalparker skapar ytterligare motsättningar mellan rennäringen och staten.

Generationsväxlingar inom renskötseln är komplicerat eftersom renarna är kapital och idag fungerar som "pensionsfond". Äldre renägare har vid pensionsåldern begränsade möjligheter att sälja livdjur eller att göra större uttag av renhjorden eftersom intäkterna beskattas hårt. Vid större avsalu bör ett system som kan liknas vid "skogskonto" tillämpas. Detta bör ses över. Intäkterna beskattas vid uttag. Ett sådant skatteupplägg underlättar generationsskiften eftersom de yngre renskötarna i regel behöver öka sitt kapital av renar. Samebyns tillåtna renantal sätter begränsningarna.

Per Åsling (C)